

Sztuczna inteligencja osłabia zdolność myślenia u ludzi

8 kwietnia 2025

Naukowcy z Microsoftu i Uniwersytetu Carnegie Mellon przedstawili niepokojące wnioski z najnowszych badań dotyczących wpływu sztucznej inteligencji na nasze zdolności poznawcze. Według nich intensywne korzystanie z generatywnej AI może prowadzić do zanikania umiejętności krytycznego myślenia i samodzielnego rozwiązywania problemów. Badanie, opublikowane na oficjalnej stronie korporacji Microsoft, rzuca nowe światło na ciemną stronę rozwoju nowych technologii.

W ramach przeprowadzonego studium badacze przeanalizowali zachowania 319 pracowników umysłowych z sektorów biznesu, edukacji i IT. Wyniki są alarmujące – w aż 40% przypadków osoby korzystające z narzędzi AI bezkrytycznie przyjmowały wyniki wygenerowane przez sieci neuronowe, nie podejmując się ich samodzielnej weryfikacji czy analizy.

Szczególnie niepokojący trend zaobserwowano przy wykonywaniu rutynowych zadań. Użytkownicy wyraźnie preferowali ślepe zaufanie sztucznej inteligencji zamiast polegania na własnym osądzie. „Wielką ironią automatyzacji jest to, że usuwając rutynowe zadania z naszego życia, pozbawia nas ona możliwości dokonywania własnych osądów” – zauważyli autorzy badania w swoim raporcie.

Naukowcy wyrażają szczególne zaniepokojenie o przyszłość młodego pokolenia, które dorastając w erze AI, może nigdy nie rozwinąć kluczowych umiejętności poznawczych. Zauważono, że uczniowie i studenci coraz częściej używają narzędzi AI do pisania esejów i wykonywania zadań domowych, unikając w ten sposób samodzielnej analizy i rozwijania własnych umiejętności pisania.

Badacze wskazują na pojawienie się nowego rodzaju uzależnienia

– zbyt dużego polegania na sieciach neuronowych. Porównują to zjawisko do tzw. „efektu Google’a”, czyli nawyku automatycznego sięgania po wyszukiwarkę przy najmniejszym problemie czy pytaniu, zamiast próby samodzielnego znalezienia rozwiązania.

W obliczu tych wyzwań, naukowcy z Microsoftu podkreślają konieczność bardziej świadomego podejścia do korzystania ze sztucznej inteligencji. Zalecają zachowanie równowagi między automatyzacją a samodzielnym rozwiązywaniem problemów oraz regularne ćwiczenie umiejętności krytycznego myślenia.

Szczególną uwagę zwrócono na procesy edukacyjne, które powinny zostać zmodyfikowane, aby przygotować młode pokolenia do świata, w którym AI jest wszechobecna, ale nie zastępuje ludzkiego myślenia. Zdaniem badaczy, szkoły i uczelnie powinny wdrażać programy nauczania, które zachęcają do krytycznej oceny informacji generowanych przez sztuczną inteligencję.

Badanie to wpisuje się w szerszą dyskusję na temat etycznych i społecznych implikacji rozwoju AI. Choć technologie te oferują ogromne możliwości zwiększenia efektywności pracy i rozwiązywania złożonych problemów, mogą jednocześnie prowadzić do niepożądanych zmian w sposobie, w jaki ludzie myślą i uczą się.

Paradoksalnie, największe firmy technologiczne, takie jak Microsoft, które są liderami w rozwijaniu zaawansowanych systemów AI, zaczynają dostrzegać potencjalne zagrożenia związane z ich własnymi produktami. Może to sugerować początek nowego podejścia do rozwoju tych technologii, w którym większy nacisk zostanie położony na projektowanie narzędzi AI, które wspierają, a nie zastępują ludzkie zdolności poznawcze.

Eksperti branżowi sugerują, że przyszłość może należeć do tzw. „augmented intelligence” – rozwiązań, które wzmacniają ludzkie możliwości, zamiast je zastępować. Takie podejście mogłoby pomóc zminimalizować negatywne skutki, na które wskazują

badacze z Microsoftu. W obliczu tych wyzwań niektórzy eksperci apelują o wprowadzenie nauczania umiejętności krytycznego myślenia i weryfikacji informacji jako obowiązkowego elementu edukacji na wszystkich poziomach. Tylko w ten sposób przyszłe pokolenia będą mogły w pełni korzystać z dobrodziejstw AI, jednocześnie zachowując swoją niezależność intelektualną.

Źródło: [ZmianyNaZiemi.pl](https://zmiany.naziemi.pl)